

UGUBULO WA YOHANA ULONGOZI

Chitabu cha ugubulo wa Yohana nicho cho udumo mo ludongo lwe vitabu vye dilagano hya. Naho nicho chendaga cho udumo mo kuwandikwa. Chawandikagwa ni muwoni Yohana Ugubulo 1:1. Naho nuyo awandike Mbuli Yedi saviya iwandikwe ni Yohana na baluwa ntatu 1Yohana na 2Yohana na 3Yohana. Muwoni Yohana amanyikaga saviya aungigwe ni Yesu. Yohana awandikaga ichitabu chino umo endaga kwechisiwa chikwitangwa Patimo uko kwendaga sumkilo kwa chausa cha kulonga Mbuli Zedi za Yesu Kulisito. Ugubulo 1:9.

Ugubulo wa Yohana wo kuwandika chitabu cha ugubulo wa Yohana ni kuwajela moyo awo nawasome chani watoge kutenda wakanuni mwa Yesu Kulisito na kuwenka msuhi, kwaviya kuya vituhu kwa Yesu kwhajih. 1:3 na 22:7. Chitabu chino chawandikagwa kwa chausa cha wantu wakulisito wose naho kwa mabunga ya wazumizi yesimile mfungate, ukasoma 2-3. Yohana alagisa mawandiko yakwe kugamaba ni uwoni ugubulo 1:9. Yohana ajeseza vilagiso vya miliganyo akalonga yadya awone. Chitabu chino chaligana na hantu hasiku mwe dilagano dya kale, vitendese Zakaliya 6:1-8. Mabunga mfungate na nkomano mfungate yaliganisa na nkomano ziya Chohile ajeseze kuitowa isi ya Misili. Ukasoma mwe chitabu cha kulaila 7-9. Chitabu cha Ugubulo chasimwila chipindi cha udumo

kugamba Yesu natenda mhuda, na wadya wose wamzumile nawekale naye mazuwa yose. Hake chitabu chino chikulagise na kukwinka msuhi kugamba Yesu asunguza kwiza.

Vimndani

Yohana akonga kwa kwetambalisa kugamba ni yuhi na ivyo awone visimo via uwoni uno 1:1-20.

Yohana ayenka mabunga yamzumile Kulisito mfungate ulosi kulaila kwa Yesu na kuwigala ulo na ulo kwa mabunga ayo. 1:1-3:22.

Akajika alongela yadya mahula mfungate 4:1-8:5 na yadya magunda mfungate 8:1-11:19.

Akajika aho Yohana alongela nkondo ya mwana chilume na zoka dina mitwi mfun-gate 12:1-14:20

Akajika awandika mbuli ya nkomano mfun-gate za maya 15:1-16:18.

Atongela kwa kulonga ivyo Chohile akuwahuda wankondo wakwe kwembingu 17:1-20:15.

Udumo akomeleza kwa kulonga mwe mbuli za ulanga mhya nazitendeke mo udumo wa yose 21:1-22:21.

¹ Uno ni ugubulo wa mbuli zigubulwe ni Yesu Kulisito. Kulisito enkagwa ugubulo uno kulaila kwa Chohile chani awalagise wandima wakwe mbuli ziya zikungwa zisunguze kulaila. Kulisito kamsigila mndima ywakwe ywa kwembingu akamgambile Yohana mndima ywakwe amanye mbuli izo. ² Uyo Yohana kaukula ukuzi wa mbuli zose awone kugamba zaligana na ulosi wa Chohile na ukuzi wa Yesu Kulisito. ³ Kajimbikwa

muntu akusoma ichitabu chino chine milosi ye chiwoni, na wajimbikwa awo wakwiva na kutoza yawandikwe mndani, kwaviya chipindi chihajihi.

Ndamsa kwa mabunga mfungate ya wamzumile Chohile

⁴ Miye Yohana nayawandikila mabunga mfungate ya wamzumile Kulisito mwe isi ya Asiya.

Wedi na utondowazi kwa mabunga mfungate vikulaila kwa Chohile vitende nanyuwe, kwa uyo eyaho na endaga aho, na akunga eze, kulaila kwa myuye mfungate ikulongozi kwe chigoda chakwe cho uzumbe, ⁵ na kulaila kwa Yesu Kulisito, uyo ni mukuzi mchindedi, mwelekwa ywa nkongo ywa wabanike naho mta udahi wa maseuta mwe isi. Uyo kachivuguila mwe vifungo vya masa yetu mwe sakame yakwe.

Achunga na mwe file yakwe kachitenda chilekeilwe masa yetu, ⁶ naho kachitenda walavyantambiko wa useuta chani chimsankanile Chohile Tati yakwe, kwakwe Yesu Kulisito utende ukulu wa Chohile na nguvu unauyo mazuwa yose! Taile.

⁷ Kaula, eza mwa maingu! Chila yumwenga namwone, hamwenga na wadya wamtungile, na kabila zose mwe isi nawalomboleze kwa chausa chakwe. Heye! Taile.

⁸ “Miye ni ywa nkongo naho ywa udumo wa vintu vyose,” alonga Zumbe Chohile Mkulu mta udahi wose na eyaho na endaga na naeze.

Uwoni wa Yohana ukumlanga Kulisito

⁹ Miye ni Yohana mlukolo mnyenyu, kwa kulungana na Yesu Kulisito nehanga hamwenga na nyuwe mwezinkuto na useuta na ujjimizi jejeje. Miye nasidulwa mwe chisiwa chikwitangwa Patimo hatenda mfungwa, kwaviya na halonga mbuli za Chohile, na ukuzi wa Yesu. ¹⁰ Mwe Zuwa dya Zumbe, nasigwilwa ni muye wa Chohile, niyo neva izwi kulu, saviya dya gunda hanyuma hangu. ¹¹ Dyagamba, “Wandika mwe chitabu vintu vino ukuwona, uchigale kwemabunga ya wamzumile Chohile mwe mizi ino mfungate, Efeso na Similina na Peligamo na Tiyatila na Salidi na Filadefiya na Laodikiya.”

¹² Niyo nahituka nikaule uyo akulonga na miye, niyo nawona viya vya kwikiya taa mfun-gate vidamanywe kwa zahabu, ¹³ mgati mwe viya vya kwikiya taa niyo nawona yumwenga akwinga mntu, avikile nkazu ibwile mwe viga vyakwe, na kwenyinya msipi wa zahabu mwe chifuwa chakwe. ¹⁴ Fili zakwe nazing'ala chwee na meso yakwe yaka enga myali ya moto, ¹⁵ viga vyakwe enga shaba ichiliswe wadaha ugambe chisuntigwe mwe mvuo, nedizwi dyakwe dyenga chivumilo cha mazi yakwitika. ¹⁶ Mo mkono wakwe wa kulume nendile ana ntongo mfungate na mo mlomo wakwe mlaila bamba dinoligwe ntendele zose mbili, uso wakwe naung'alisa saviya zuwa dikwakisa. ¹⁷ Nize nimwone, niyo nagwa mwe viga vyakwe saviya mntu abanike. Niyo anijelekeila umkono wakwe wa kulume niyo anigamba, “Usekogoha! Miye ni ywa nkongo na ywa udumo. ¹⁸ Miye ni uyo

emjima! Nasibanika mna kaula haluse ni mjima mazuwa yose. Nina makomwelo ya file na kuzimu. ¹⁹ Haluse, wandika mbuli ukuwona, mbuli za vino haluse na mbuli nazilaile nyumanzi. ²⁰ Chinyele cha ntongo mfungate waziwonaga mo mkono wangu wa kulume na viya vyia kwikiya taa mfungate vye zahabu ni ino, ziya izintondo mfungate ni wandima wa kwembingu wa yadya mabunga mfugate ya wamzumile Kulisito na viya iviya vyia kwikiya izita ni yadya mabunga mfungate ya wamzumile Kulisito.

2

Ulosi kwa bunga dya wazumizi wa Waefeso

¹ “Mwandikile vino mndima ywa kwembingu mwe dibunga dya wamzumile Kulisito diko mzi wa Efeso,

“Miye hutoza ziya izintondo mfungate mo mkono wangu wa kulume nakujenda mgati mwe viya vyia kwikiya taa mfungate vidamanywe kwa zahabu, nagamba vino.” ² Simanya iz-intendwa zako zose, na kuhikiliza kwako na ujjimizi wako. Simanya kugamba hukudaha kwivana na wantu weihiyе, na kugamba kuwabela wadya wakwetanga hambwe ni wasigilwa kumbe sawo, kubunkula kugamba ni wadanti. ³ Weye kung'wina na kusulumila kwa chausa che dizina dyangu naho husokele. ⁴ Mna nina ulosi na weye, kugamba kuleka ukunga kwako kwa nkongo. ⁵ Elo, fanyanya viya nawili hadya nendile hwinati kugwa! Ukeile ukadamanye

chiya naukadamanya aho nkongo. Hegu hukuhituka kulaila mwa masa yako, nanize kwako nakuchusa chiya cha kwikiya taa chako hadya chili.⁶ Mna nakutogola mwe chintu chimwenga, weye wayehiwa yadya wakudamanya Wanikolai, saviya miye huyehiwa.

⁷ “Yudya mta magutwi, netegeleze yadya muye akuyagambila mabunga ya wamzumile!”

“Kwa yudya akuhuda nanimwinke adye matunda yo mti wo ujima wimwe hantu hahoile ha Chohile.”

Ulosi kwa bunga dya wazumizi wa Similinana

⁸ “Mwandikile vino mndima ywa kwembingu ywa bunga dya wamzumile Kulisito wa Similina,

“Miye ni ywa nkongo na ywa udumo, uyo nabani kaga niyo nekala mjima naho, Nagamba vino.”⁹ Simanya izinkuto zako na uchiwa wako, mna ichindedi wi mgoli! Naho simanya mahuluto ukuhulutwa ni wadya wakwetanga Wayahudi mna sawo, ni bunga dya Shetani!

¹⁰ Usekogoha chintu chochose. Kwetegeleze! Mwavu nawajezeni wamwenga wenyu nawajele mwe chifungo na masulumizo yenyu nayatende kwa mazuwa mlongo umwenga. Mna utende mkanuni hata vikaungwa ubanike, miye nahwike jeleko dya ujima.

¹¹ “Mta magutwi, netegeleze viya Muye akuyagambila mabunga ya wamzumile Kulisito!

“Wadya nawahude hawabwilwe ng'o ni file ya kaidi.”

Ulosi kwa bunga dya wazumizi wa Peligamo

¹² “Mwandikile vino mndima ywa kwembingu mwe dibunga dya wamzumile Kulisito wa Peligamo.

“Miye mta bamba dinoligwe kwidi. Nagamba vino.” ¹³ Sihamanya aho ukwikala, naho he chigoda chako cho uzumbe wa Shetani! Mna ujendeleze kutenda mkanuni kwangu, huhituke uzumizi wako kwangu hata mwa mazuwa yadya mukuzi ywangu mkanuni Antipa, akomagwa mgati mwenyu hantu akwikala Shetani. ¹⁴ Mna nina mbuli njeche mwako. Awamwenga mwenyu watimila mahinyo ya Balamu, amhinyize Balaki kuwategela wantu wa Izulaeli wadye nkande zivikilwe tukulu na kudamanya ugonyi. ¹⁵ Seivyo wenawé una wantu wakutimila mahinyo ya Wanikolai. ¹⁶ Elo kweile, huneile nanisunguze kwiza kwako nakugomba nkondo na wantu awo kwa bamba dikulaila mo mlomo wangu.

¹⁷ “Mta magutwi, netegeleze viya Muye akuyagambila mabunga ya wamzumile Kulisito!

“Kwa wadya nawahude naniwenke idya inkande ifisigwe ikwitangwa mana. Naho nanimwinke chila yumwenga yuwe ding'aile mlanga mwakwe diwandikwe zina hya hedimanyigwe ni yoyose ukaleka yudya akudihokela.”

Ulosi kwa bunga dya wazumizi wa Tiyatila

¹⁸ “Mwandikile vino mndima ywa kwembingu mwe dibunga dya wamzumile Kulisito wa Tiyatila,

“Uno ni ulosi wa Mwana Chohile, mta meso yakumweka mweka saviya moto ukwaka neviga vyakwe vyang’ala saviya shaba ichiliswe.”¹⁹ Ntendwa zako sizimanya, simanya ukunga kwako na uzumizi wako na kusankana kwako na kung’wina kwako. Simanya kugamba haluse wadamanyisa kujinka viya nkongo.²⁰ Mna nina ulosi na weye, kugamba hamwivana na yudya mvyele Yezebeli, akwetanga muwoni. Akuhinya na kuwaza wandima wangu wadamanye ugonyi na kudya nkande zivikilwe matukulu.²¹ Simwinka chipindi eile masa yakwe, mna hakunga kuleka ugonyi wakwe.²² Kaula nanimzage mo lusazi kwa unyonje hamwenga na wadya wakumgonya nawasulumilise. Nanividamanye vino haluse hegú hawa kweila ntendwa zawo.²³ Naho naniwakome wantu wakumtimila, chani mabunga ya wamzumile Kulisito wose wamanye kugamba miye ni miye huzuza fanyanyi ze myoyo yawo. Miye nanimlihe chila yumwenga ywenyu kuligana na ntendwa zakwe.

²⁴ “Mna nyuwe watuhu mwi yuko Tiyatila wadya hemkutimila mahinyo yakwe Yezebeli, hemhinile chiya wakwitanga chinyele cha Shetani, nawagambilani saniwatwise mzigo mtuhu.²⁵ Mna kubula umo heza, mtozesi chiya mnanacho.²⁶ Uyo akunga ahude na kujendeleza na kutimila ntendwa zangu kubula udumo nanimwinke udahi wakulongoza wantu wa si.²⁷ Nawalongoze kwa nkome ya chuma nawatuletule enga viya vya ulongo.²⁸ Saviya ni-hokele udahi kulaila kwa Tate. Miye nanimwike

idya ntongo ya machelwa.

²⁹ “Mta magutwi, netegeleze viya Muye akuyagambil a mabunga ya wamzumile Kulisito!”

3

Ulosi kwa bungu dya wazumizi wa Sadi

¹ “Mwandikile vino mndima ywa kwembingu ywe dibunga dya wamzumile Kulisito uko Salidi,

“Miye nina Myuye ya Chohile mfungate na ntongo mfungate. Nagamba vino ntendwa zako zose sizimanya. Simanya kumanyika kugamba wimjima, mna kubanika! ² Ivyo inuka, utogeze chochose chisigaile chihaguhi na kubanika. Kwaviya kubula haluse sinati kuwona ntendwa zako kugamba ni jejeje kulongoz i kwa Chohile ywangu. ³ Kumbuka viya uhokele na viya vivile, timila na kweile. Mna hunenuke, nanize saviya mbavi naho homanye ng'o chipindi hegaa saa nanizile kwako kukukantila. ⁴ Mna uchei na wantu wajeche uko Salidi hewekugize izisuche zawo. Nachijendanye na wadya wavaile suche zing'aile, kwaviya wawagila kutenda ivyo. ⁵ Yudya na hude naviswe suche zing'aile, naho miye sanidyuse idizina dyakwe ng'o mwe chitabu cho ujima. Naho nani mlavyanye kugamba ni ywangu mwameso ya Tate na wandima wakwe wa kwembingu.

⁶ “Yudya mta magutwi netegeleze viya Muye akuyagambil a mabunga ya wamzumile Kulisito!

Ulosi kwa bungu dya wazumizi wa Filadefiya

⁷ “Mwandikile vino mndima ywa kwembingu ywa bunga dya wamzumile Kulisito uko Filadefiya,

“Miye mkuka na mchindedi, miye mta komwelo dya Daudi, umo akavugala hahaha navugule, akavugula hahaha navugale.
⁸ Ntendwa zako zose sizimanya. Kaula, sivugula ulwivi kulongozi kwako hahaha mntu akudaha kuluvugala. Simanya kugamba weye hukwedaha, mna kutoza ulosi wangu naho hulemele idizina dyangu. ⁹ Tegeleza! Nahwigaile wantu wa bunga dya Shetani, wantu wakwetanga ni Wayahudi mna sawo, ni wadanti. Awo naniwatende weze kwako wafike madi kulongozi kwako chani wamanye sikusagula naho miye nakunga. ¹⁰ Kwaviya kutoza ulosi wangu na kung'wina kwa ujjimizi kwangu, miye nami nahudime mwechipindi cha nkuto chikwiizila isi yose, kuwajeza wantu wose wakkikala mwe isi. ¹¹ Nasunguza kwiza. Tozesha unanacho haluse, chani unasekuhokwa jeleko dyako dyo uhuda. ¹² Mhuda nanimtende nguzo mwe Nyumba nkulu ya Chohile ywangu, hajeze kufosa ng'o. Naho naniwandike mlanga mwakwe zina dya Chohile ywangu nedizina dyo umzi wa Chohile ywangu, kugamba Yelusalemu mpya, mzi udya nausele kulaila kwembingu ya Chohile ywangu. Naho naniwandike mlanga mwakwe zina dyangu hya.

¹³ “Yudya mta magutwi netegeleze vyedi viya Muye akuyagambila mabunga ya wamzumile Kulisito!

Ulosi kwa bunga dya wazumizi wa Laodikiya

¹⁴ “Mwandikile vino mndima ywa kwembingu kwe bunga dya wamzumile Kulisito wa Laodikiya,

“Miye hwitangwa Taile, mukuzi mkanuni na mchindedi, yudya nkongelo ywa vyumbe vyose aumbile, Chohile nagamba vino. ¹⁵ Ntendwa zako zose sizimanya, simanya kugamba weye hwimoto naho hwimpeho. Nanivyedi hegú nawimoto du hegú na wimpeho du! ¹⁶ Mna kwaviya wiluvuguvugu, hwimoto hegú mpeho, nihaguhi na kukutahika kulaila mo mlomo wangu! ¹⁷ Wegamba wi mgoli huna icho ukuswesa. Mna hwemanyize kugamba weye wimnyonje mta kafilwa mbazi, wimchiwa naho wituntu naho wimwazi! ¹⁸ Nakulangiliza, ugule zahabu kwangu, isuntigwe kwa moto, chani utende mgoli. Naho gula suché zing'aile uvale na ugubike soni zo umwazi wako. Gula mti wa meso ujele chani uwone. ¹⁹ Miye nawakwahila nakuwakantila wose hunga. Ivyo kwekambe kwa moyo wako weile masa yako. ²⁰ Tegeleza! Sichimala ho lwivi natowa hodi, yoyose akunga eve izwi dyangu nakuvugula ulwivi, naningile na kudya hamwenga naye, naye nadye hamwenga na miye. ²¹ Kwa yudya nahude nanimwinke luhenyo lwa kwikala na miye mwe chigoda changu cho uzumbe, saviya miye mwenye nichudile niyo nekala hamwenga na Tate mlanga mwe chigoda chakwe cho uzumbe.

²² “Yudya mta magutwi netegeleze viya Muye akuyagambila mabunga ya wamzumile

Kulisito!"

4

Mviko kwe Mbingu

¹ Eze yajinke ayo niyo nawona lwivi luvugulwa kwembingu na izwi diya nivile hadya nkongo dyenga izwi dya gunda, dyagamba, "So kuno nahulagise mbuli nazilaile aho nyumani." ² Aho niyo nengilwa ni Muye. Nawona chigoda cho uzumbe chikigwa kwembingu na yumwenga kekaila mlanga mwe chigoda icho. ³ Uyo ekale mlanga mwakwe kang'ala enga yuwe tana dya alimasi na yuwe tana dinkundu dya akiki na lutamwasi luzunguluke mwe chigoda cho uzumbe lukawoneka luna langi ichijani enga yuwe tana dya zumalidi. ⁴ Kuzunguluka chigoda cho uzumbe kwendaga na vigoda vya chizumbe milongo midi na vine, vikailwe ni wadalahala milongo midi na waidi wavikile suche zing'aile naho wavikile vilemba vya zahabu mwe mitwi yawo. ⁵ Mwe chigoda chiya cho uzumbe kwalaila lumwemwe, mlulumo na lubaula. Magala mfun-gate ya moto nayaka kulongozi kwe chigoda cho uzumbe. Magala ayo ni Myuye mfungate ya Chohile. ⁶ Iviya kulongozi kwe chigoda cho uzumbe nakuna chintu chikale saviya bahali ya chelole ikung'ala saviya yuwe ding'alise.

Chiya ichigoda cho uzumbe chendile chi-hagati nachizungulukwa ntendele zose ni vyumbwe wane wata ujima wagubikwe ni meso kulongozi na kunyuma. ⁷ Chumbe uyo ywa nkongo mta ujima kekala saviya simba, ywa kaidi kekala

saviya njeku, ywakatatu nana uso ukuligana na wamntu, ywakane naye kekala enga ngwilizi ikupuluka. ⁸ Chila chumbe chimwenga mwe wadya wata ujima wane na mawawa mtandatu, yamemile meso hasi na mlanga mwakwe. Hawalekile kuchema chilo na msi.
 “Mkuka, mkuka, mkuka, Zumbe Chohile Mkulu
 mta Udahi,
 endaga eyaho, naho eyaho, naho akwiza.”

⁹ Chila nkanana vyumbe awo wane nawakamwinka ukulu na kumtunya na kumhongeza uyo ekale mwe chigoda cho uzumbe, akwikala mazuwa yose, ¹⁰ wadya wadalalahala milongo midi na wane wafika madi na kufunamiza imitwi yawo kubula hasi kulongozi kwa uyo ekale mwe chigoda cho uzumbe, na kumvikila uyo akwikala mazuwa yose. Nawo nawakeza kwika vilemba vyawo kulongozi kwe chigoda cho uzumbe wakagamba, ¹¹ “Zumbe dyetu na Chohile! Wawagila
 kuhokela ukulu na ntunyo, na nguvu.
 Kwaviya kuumba vintu vyose,
 na kwa kunga kwako vintu vyose na vyumbwa
 naho viyaho.”

5

Chitabu na Mwana Ngoto

¹ Haheza niyo nawona mo mkono wakwe wa kulume wa uyo ekale mwe chigoda cho uzumbe, chitabu chiwandikwe kulongozi na kunyuma niyo chavugalwa na mahula mfun-gate. ² Niyo nawona mndima ywa kwembingu mta udahi, akulonga kwa izwi kulu, “Ni yuhi

akuwagila kutula idihula na kugubula ichitabu?”

³ Mna nahahaha mntu kwembingu hegu mwe isi, hegu hasi heisi adahile kuchivugula ichitabu na kuchikaula mndani mwakwe. ⁴ Niyo naila kwa usungu kwaviya hahaha awoneke awaginele kuchigubula ichitabu hegu kukaula mndani mwakwe. ⁵ Niyo yumwenga mwa wadya wadalalahala anigamba “Usekwila. Kaula! Simba ywa kabilia dya Yuda, lweleko lwa Daudi, kahuda inkondo, naho adaha kutula idihula dya mfun-gate nakuchigubula chiya ichitabu.”

⁶ Niyo nawona hadya hagati he chigoda cho uzumbe Mwana Ngoto kachimala, akazungulukwa chila ntende ni wadya vyumbe wane wata ujima na wadalalahala. Uyo Mwana Ngoto kawoneka enga achinjigwe. Nendile ana mahembe mfungate, na meso mfungate, ziya zendile ni myuye mfungate ya Chohile yendaga igalwe chila hantu mwe si. ⁷ Niyo Mwana Ngoto aita achiguha chiya ichitabu mo mkono wa kulume wa yudya ekale mwe chigoda cho uzumbe. ⁸ Eze aguhe du chiya chitabu, wadya vyumbe wata ujima wane hamwenga na wadya wadalalahala milongo midi na wane wafika madi kulongozi kwa Mwana Ngoto. Chila yumwenga ana chisindamgunda na mabakuli ya zahabu yamemile ubani, ayo ni malombezo ya wantu wa Chohile.

⁹ Elo niyo wachema wila uno mhya,

“Weye wawagila kuchiguha icho ichitabu
nakuvugula mahula yakwe.

Kwaviya weye wachinjagwa, na kwe isakame
yako kumkombwela Chohile ywetu,

wantu kulaila mwe chila kabilia chila longa naho
 chila lukolo naho chila si,
 10 Wawenkaga ulavyantambiko wa chiseuta
 chani wamsankanile Chohile ywetu,
 nawo nawawalongoze wantu mwe isi.”

11 Umo hakaula, niyo neva izwi dya wandima
 wa kwembingu walozize hewekuwazika!
 Wendile wekala kuzunguluka chigoda cho
 uzumbe, wadya vyumbé wata ujima wane na
 wadya wadalalahala, 12 na kulonga kwa izwi kulu,
 “Mwanangoto achinjigwe awagila
 kuhokela nguvu na ugoli na umanyi na udahi
 ntunyo na ukulu na ntogozi!”

13 Niyo neva chila chumbe chi kwembingu na
 mwe isi na hasi heisi na kwe bahali, heye
 vyumbé vyose vimwe isi vyagamba vino,
 “Uyo ekale mwe chigoda cho uzumbe na
 Mwanangoto,
 ntogozi na ntunyo, na ukulu na udahi na uzumbe
 mazuwa yose”

14 Vyumbé wata ujima wane niyo wagamba,
 “Taile!” Na wadya Wadalalahala niyo wafika madi
 wakavika.

6

Mwanangoto atula mahula

1 Niyo nawona Mwanangoto atula hula
 dimwenga mwa yadya mahula mfungate. Niyo
 neva yumwenga mwe wadya vyumbé wata
 ujima wane akagamba saviya izwi dya mbala
 “So!” 2 Niyo nakaula nawona falasi ikung’ala. Na
 uyo akweile iyo ifalasi nana uta, niyo enkigwa

chilemba. Niyo afosa enga mhuda ajendeleze kuhuda.

³ Mwanangoto eze atule na kugubula hula dya kaidi, niyo namwiva yuda chumbe mta ujima ywa kaidi akagamba, “So!” ⁴ Niyo yalaila falasi ntuhu inkundu guu. Na yudya akweile ifalasi nakenkigwa udahi wa kusa utondowazi mwe isi chani wantu wakomane. Niyo enkigwa bamba kulu.

⁵ Niyo Mwanangoto atula nakugubula hula dya katatu, niyo namwiva chumbe mta ujima ywa katatu akagamba, “So!” Niyo nawona hana falasi ntitu. Mta kuikwela ifalasi nakatoza chintu cha kuhimila uzami wakwe mo mkono. ⁶ Niyo neva chintu chikale saviya izwi dikulaila mgati mwa wadya vyumbe wata ujima wane, dikugamba, “Chibaba chimwenga cha ngano kwa maliho ya zuwa dimwe, na vibaba vitatu vya shaili kwa maliho ya zuwa dimwe. Mna mnasekubalanga mavuta ya mizaituni hegu divai!”

⁷ Mwanangoto niyo atula idihula dya kane, niyo namwiva yudya chumbe mta ujima ywa kane akagamba, “So!” ⁸ Niyo nakaula nawona, nakuna falasi ichivu. Idizina dyo mkwela falasi iyo dyendaga File na kuzimu vimtimila mnyuma. Awo nawenkigwa udahi mwe lobo imwenga ye isi, wawakome wantu kwa bamba na sala na manyonje na makala yamwe isi.

⁹ Mwanangoto eze atule na kugubula hula ya shano, niyo nawona hasi he nchanja yo kulaviza ntambiko myuye ya wadya wachinjigwe kwa chausa cha kulonga ulosi wa Chohile na kwa chausa cha ukuzi walavize. ¹⁰ Waguta kwa

izwi kulu, “Weye Zumbe mkulu mkuka, naho mchindedi! Nozigile kubula ini kulaha na kulihiza wantu wakwikala mwe isi kwa chausa cha kukomwa kwetu?”¹¹ Chila yumwenga ywawo enkagwa nkazu ing'aile, niyo wagambigwa wajendeleza kuhumula kwa chipindi chiguhi, kubula aho wadya wandima weyawe na walukolo weyawe wose wasigale wakungwa wakomwe wachinte.

¹² Niyo nakaula Mwanangoto eze atule na kugubula idihula dya mtandatu, niyo kwalaila chisingisa chikulu, zuwa niyo dyatenda dititu chii enga juniya titu, mnenge uhitukila winkundu guu saviya sakame.¹³ Ntondo za kwembingu niyo zagwa mlanga mwe isi, enga nkuyu ziholoze zikahugutuka umo mkuyu ukasingiswa ni nkung'unto.¹⁴ Ulanga nautatuka mahande maidi nayazingwe saviya mcheka ukuzingwa, na chila lugulu na chisiwa navisingiswe na kubogozoka.¹⁵ Niyo maseuta we isi na wakulu na vilongozi wa wankondo na wagoli na wata nguvu, na chila watumwa na wantu wenewenwe, wefisa mwe zimpanga na mgati mwa mayuwe makulu ya magulu ayo.¹⁶ Wakayagambilna amagulu na mayuwe ayo, “Chigweleni nakuchifisa chisekuwonwa mwa meso ya yudya ekale mwe chigoda cho uzumbe na maya ya Mwanangoto!¹⁷ Kwaviya zuwa kulu dya maya yawo dibula, ni yuhi naduhe kuhiga?”

¹ Eze yajinke ayo niyo nawona wandima wa kwembingu wane wachimale mwe ntendele nne ze isi, wakachinda nkung'unto isekuvumila mwe isi nahe mwe ibahali hegus mwe mti wowose. ² Niyo nawona mndima ywa kwembingu mtuhu akakwela kulaila ulailo wa zuwa na famiko dya Chohile mta ujima. Niyo awagutila wandima wa kwembingu wane wenkigwe udahi wa kuibalanga isi ne bahali. ³ Na mndima ywa kwembingu niyo agamba, "Use kubalanga isi, hegus bahali, hegus miti, kubula aho nachibindile kuwafamika wandima wa Chohile ywetu mwe vinengo vyawo." ⁴ Niyo nagambilwa, wantu wawazigwe ni wadya wafamikwe famiko mwa makabila yose ya Waizulaeli ni laki imwenga elufu milongo mine na nne, ⁵ wantu wafamikwe famiko kulaila mwe dikabila dya Yuda ni elufu mlongo umwenga na waidi. Na mwe dikabila dya Lubeni, wantu elufu mlongo umwenga na waidi, na mwe dikabila dya Gadi wantu, elufu mlongo umwenga na waidi, ⁶ Kulaila mwe dikabila dya Asheli wantu, elufu mlongo umwenga na waidi, na mwe kabila dya Nafutali wantu, elufu mlongo umwenga na waidi, na mwe dikabila dya Manase wantu elufu mlongo umwenga na waidi, ⁷ Kulaila mwe dikabila dya Simoni wantu, elufu mlongo umwenga na waidi, na mwe dikabila dya Lawi wantu elufu mlongo umwenga na magana milongo midi, na mwe dikaila dya Isakali wantu elufu mlongo na waidi ⁸ Kulaila mwe kabila dya Zabuloni, elufu mlongo umwenga na waidi, na mwe dikabila dya Yusufu

wantu, elufu mlongo na waidi na mwe dikabila
dya Benjamini wantu, elufu mlongo na waidi
wafamikwe hula.

Lukudidi lwa wantu wa chila isi

⁹ Eze yajinke aho, niyo nawona lukudidi lwa wantu hewekuwazika, wantu wa chila si, na chila kabilia, na chila lukolo na chila longa, nawachimala kulongozi kwe chigoda cho uzumbe na mwa Mwanangoto, wavaile nkazu kuno watoza matambi ya mitende mwe mikono yawo. ¹⁰ Wetanga kwa izwi kulu, “Wambulwa wetu walaila kwa Chohile ywetu, akwikala mwe chigoda cho uzumbe, na kulaila kwa Mwanangoto!” ¹¹ Wandima wa kwembingu wose wakatenda wachimala kuzunguluka ichigoda cho uzumbe, na wadalalahala, na vyumbe wata ujima wane. Niyo wafika madi na kufunama kubula hasi mwe chigoda cho uzumbe na kuvika kwa Chohile, ¹² wakagamba, “Taile! Ntogozi na ukulu na umanyi na hongezi na ntunyo na udahi na nguvu vitende na Chohile ywetu mazuwa yose! Taile!”

¹³ Yumwenga mwa wadya wadalalahala anuza, “Wano ni wahi wavikile nkazu zing'aile, naho walaila kuhi?”

¹⁴ Namhitula, “Sivimanyize mkulu mna ni weye umanyize Zumbe dyangu!.”

Anigamba, “Wano nawo womboke na kuhona mwe inkunto idya inkulu. Nawo wafuile nkazu zaho na kuzitenda zing'aile kwa sakame ya Mwanangoto. ¹⁵ Ivyo nivyo vikuleka we kulongozi kwe chigoda cho uzumbe cha Chohile na wamsankanila chilo na msi mwe nyumba yakwe.

Uyo akwikala mwe chigoda cho uzumbe natende nawo na kuwadima. ¹⁶ Hawalumwe ni sala naho hawakalukwe naho zuwa hadiwoke hegū chivuguto chitendese, ¹⁷ kwaviya Mwanangoto, nuyo ehaguhi ne chigoda cho uzumbe chi hadya hagati, natende mdimi ywawo, naho nawalon-goze kwe mfajo wa mazi ya ujima. Chohile nawahanguse amesozi yawo.”

8

Hula dya mfungate

¹ Umo Mwanangoto akatula na kugubula hula dya mfungate niyo kwembingu kwanyamala dwi kwa chipindi cha nusu saa. ² Naho niyo nawona wandima wa kwembingu mfungate wakuchimala kulongozi kwa Chohile, wenkigwa magunda mfungate.

³ Mndima ywa kwembingu mtuhu mta chetezo cha zahabu, keza niyo achimala mwe nchanja yo kulaviza ntambiko. Kenkigwa ubani ulozize aulavye ntambiko hamwenga na malombezo ya wantu wa Chohile wose mlanga mwe nchanja ye zahabu ikulongozi kwe chigoda cho uzumbe.

⁴ Umosi wa udya ubani niyo wakwela kulanga, hamwenga na malombezo ya wantu wa Chohile kulaila mwe mikono yauyo mndima ywa kwembingu achimale kulongozi kwa Chohile. ⁵ Uyo mndima ywa kwembingu niyo aguha chiya chetezo chimemile moto kulaila mwe nchanja yo kulaviza ntambiko, achidula mlanga mwe isi, niyo kwatenda na mbaula na izwi na lumwemwe na chisingisa mwe isi.

Magunda mfungate

⁶ Wadya wandima wa kwembingu mfungate wata magunda mfungate wemalanya wayavile.

⁷ Mndima ywa kwembingu ywa nkongo niyo avila idigunda dyakwe, kватenda na fula nkulu ya mayuwe na moto vihangane na sakame, niyo vyadulwa mwe isi. Fungu dimwenga mwe mafungu matatu yaligane ye isi niyo dyahya, fungu dimwenga dye miti niyo dyahya hamwenga na mani mabisi yose niyo yahya.

⁸ Niyo mndima ywa kwembingu ywa kaidi avila gunda dyakwe. Niyo chintu chikale saviya lugulu lukulu lukuhya moto lwadulwa mwe bahali. Fungu dimwenga mgati mwe mafungu matatu yaligane, ye bahali dyahitukila sakame,
⁹ Fungu dimwenga dya mafungu matatu yaligane ye vyumbe vina ujima mwe bahali niyo vyafa, seivyo naho fungu saviya idyo dya meli niyo zabalangwa.

¹⁰ Naho niyo mndima ywa kwembingu ywa katatu avila gunda dyakwe, ntendo nkulu ikwaka saviya gala, yalagala kulaila ko ulanga nakugwa mwe fungu dimwenga dya mafungu matatu yaligane mlanga mwe mito ne mifajo ya mazi. ¹¹ Zina dye ntendo ni “Usungu.” Fungu dimwenga mwe mafungu matatu yaligane ya mazi yadwalukila usungu, wantu walozize wabanika kwa kunywa amazi ayo, kwaviya usungu utendesa.

¹² Niyo mndima ywa kwembingu ywa kane avila gunda dyakwe. Fungu dimwenga mwe mafungu matatu yaligane ya zuwa yatoigwa, seivyo naho dya mnenge, na ntendo chani

fungu dyawo dimwenga mwa matatu yaligane yakomele chiza. Fungu dimwenga mwe matatu yaligane dya msi diswesa ung'azi saivyo naho dye chilo.

¹³ Umo nahakaula, niyo neva ngwilizi ikupuluka mo ulanga vitendese ikaila kwa izwi kulu, “Namluwone! Namluwone, namluwone wose mkwikala mwe isi umo mwe chipindi wandima wa kwembingu watatu wasigale wakavila magunda yawo!”

9

¹ Niyo mndima ywa kwembingu ywa shano avila gunda dyakwe. Nawona ntondo ikulagala mlanga mwe isi kulaila kwembingu. Inkigwa komweloo dya Iwina Iwedibome hedina uhelo. ² Niyo agubula ulwina lwe dibome hedina uhelo, mosi niyo wakwela kulaila mwe dibome enga mosi wa tanuli kulu, zuwa no ulanga vitenda chiza kwa chausa cho umosi uwo. ³ Sije zilaila mo mosi udyo niyo zengila mwe isi zinkigwa udahi saviya visuse. ⁴ Sije izo zisekubalanga nyasi hegu mani mwe isi hegu miti yoyose, mna ziwalange wadya du hewe famikwe hula dya Chohile mwe vinengo vyawo. ⁵ Sije hazungigwe ziwalome wantu mna kuwasulumiza du kwa myezi mishano. Ulumi wawo wikalengwa enga ulumi wa chisuse. ⁶ Mwa mazuwa ayo wantu nawalonde file mna haiwagwele nawabese kubanika mna file naiwanyilike.

⁷ Kweivyo zikuwoneka sije izo nendile zikenga falasi zemalanye kwa nkondo, mwe mitwi yawo nendile mna vilemba vikale vidamanywe kwa

zahabu, na kwa meso kwawo ni saviya wantu. ⁸ Fili zawo zisaviya fili za wavyele, meno yawo yesaviya ya simba. ⁹ Vifuwa vyawo vigubikwa na vintu vikale saviya valo dya chuma. Izwi dikulaila mwa mawawa yawo dikala saviya izwi dya myutuka ikubuluzwa ni falasi zilozize zikugulukisa kwita kwe nkondo. ¹⁰ Nazina michila ina miwa saviya ya chisuse, mwe michila iyo nendile mna udahi wa kuwaluma wantu kwa chipindi cha myezi mishano. ¹¹ Naho wana seuta ywawo, uyo ni mndima mkulu ywa kwedibome hedina uhelo. Zina dyakwe kwa Chiebulaniya ni Abadoni, kwa Chiyunani idizina ni Apoliyoni kugamba “Mbanasi.”

¹² Namluwone lwa nkongo lujinka, vikajika ivyo kuna namluwone ntuhu mbili zikwiza nyumanzi.

¹³ Niyo mndima ywa kwembingu ywa mtandatu avila gunda dyakwe. Neva izwi dikulaila mwe mahembe mane ya zahabu yemlanga mwe zintendele nne ze nchanja ye zahabu ya kulaviza ntambiko yendile kulongozi kwa Chohile.

¹⁴ Izwi dimgambilu uyo mndima ywa kwembingu ywa mtandatu mta gunda, “Wavuguile awo wandima wa Shetani wane wavugailwe haguhi no mto mkulu wa Fulati!” ¹⁵ Wadya wandima wane wa Mwavu niyo wavugwilwa, nawo nawemalanya kale mwe saa idya dizuwa dyo mwezi na mhilimo uwo, chani wakome fungu dimwenga mwa mafungu matatu yaligane ya wantu. ¹⁶ Nevaga kugamba wankondo wakwela falasi wawazigwe wendaga milioni magana maidu. ¹⁷ Vino nivyo niwone mo uwoni wangu,

siwona falasi na wakwezi wawo, na wana valo dya chuma mwe vifuwa vyawo zendile zikawoneka zinkundu saviya moto nazikawoneka zibuluu saviya ulanga na zinjano saviya unga wa chola. Mitwi ye zifalasi izo na isaviya ya simba, na mwe milomo yawo mwalaawaga moto na mosi na mayuwe ya chola yawkaka.¹⁸ Fungu dimwenga mwa mafungu matatu yaligane ya wantu awamwenga wakomwa kwa nkomanzo izo ntatu na moto na mosi na chola chikulaila mwe milomo ye zifalasi.¹⁹ Kwa viya nguvu ze zifalasi nazimwe milomo yawo na mwe michila yawo. Michila yawo naikenga mitwi ya nyoka kwa michila iyo nazikajeseza kulumila wantu.

²⁰ Wantu wasigale, hewekomigwe ni zinkomanzo izo izintatu, haweile na kuyaleka matukulu wadamanye kwa mikono yawo hawalekile kufikila madi mpepo na matukulu yadamanywe kwa zahabu kwa hela na shaba na mayuwe na miti na vintu hevikudaha kuwona, kwiva hegū kujenda.²¹ Wantu wadya haweile na kuleka ukomi wawo na usai wawona ugonyi wawo hegū ubavi wawo.

10

Mndima ywa kwembingu na katabu

¹ Niyo nawona mndima ywa kwembingu mtuhu mta nguvu akasela kulaila kwembingu. Kavikwa ingu na lutamwasi mo mtwi wakwe. Kwa meso yakwe enga zuwa, viga vyakwe navyo vikala saviya nguzo za moto.² Mwe mikono

yakwe katoza katabu kadya kagubulwe. Nakajata ichiga chakwe cha kulume mwe bahali na ichiga cha kumoso kajata mwe isi,³ nakwitanga kwa izwi kulu dikuguta saviya mbumo wa simba. Eze agute, imibumo mfungate niyo yalavya izwi kulu.⁴ Na mbaula mfungate zize zilavye izwi, miye naahaunga niwandike. Mna niyo neva izwi dikulawa kwembingu dikagamba, “Zike hula izimbuli izo ze mibumo mfungate, use kuziwandika!”

⁵ Niyo nawona yudya mndima ywa kwembingu nawonaga achimale mlanga mwe bahali na mwe isi kenula mkono wakwe wa kulume kwembingu,⁶ na kwelisa kwa zina dya Chohile, akwikala mazuwa yose, aumbile imbingu ne isi na vyose viyumo ne bahali na vyose viyumo. Mndima ywa kwembingu agamba, “Hahaha chipindi cha kugoja naho!⁷ Mna chipindi yudya mndima ywa kwembingu ywa mfungate umo akaunga avile idigunda dyakwe, Chohile naye nadamanye mizungu yakwe ya chinyele ilaille saviya awagambile wandima wakwe awo wawoni.”

⁸ Niyo izwi naheva kulaila kwembingu dyanigamba naho, “Hita kaguhe katabu kagubulwe mo mkono wa mndima ywa kwembingu achimale mwe bahali na mwe isi.”

⁹ Ivyo niyo nambasa mndima ywa kwembingu namlombeza aninke kadya katabu. Anigamba, “Kaguhe ukadye, mo mlomo wako nakatende kemwile enga uchi, mna kwe ndako nakatende kesungu!”

¹⁰ Siguha katabu kulaila mo mkono wa yudya mndima ywa kwembingu nakukadya, mo mlomo ke mwile saviya uchi. Mna nize nikamele, kahitukila usungu mndani mwe inda yangu. ¹¹ Niyo wanigamba, “Waungwa vituhu kulonga ulosi wa Chohile ukulanga wantu wa makabila yaloze na si zilozize na wantu wa milongi ilozize na maseuta walozize!”

11

Waukuzi Waidi

¹ Niyo nenkigwa tete dya kuhimila dik-winga nkome ya kujendela, nagambigwa, “Jenda kahime inyumba nkulu ya Chohile ne nchanja yo kulaviza ntambiko, naho uwaze wadya waku-vika mndani mwe nyumba nkulu ya Chohile. ² Mna usekuhima kwe balaza ya kuse ye nyumba nkulu ya Chohile, kwaviya wenkigwa wantu sawo wayahudi, wadya nawajatangile umzi ukukile wa Chohile kwa chipindi cha miezi milongo mine na midi. ³ Miye naniwasigile waukuzi wangu waidi chani walonge ulosi wa Chohile kwe chipindi icho cha mazuwa ayo elufu imwenga magana maidi na milongo mtandatu wakatenda wavala suche za majuniya.”

⁴ Awo waukuzi waidi ni idya imiti imidi ye mizaituni na viya vya kwikiya taa vidi vikuchimala kulongozi kwa Zumbe ywe isi. ⁵ Uneva mntu yoyose anajeza kuwalumiza, moto nauilaile mwe milomo yawo nakumbalanga mnkondo ywawo, yoyose akujeza kuwalangga nabanike seivyo. ⁶ Nawo wana udahi wakuvugala ulanga fula isekunya mwe chipindi wakalavya uwoni.

Naho wana udahi wa kuhitula mazi yatende sakame na kuitowa isi kwa chila nkomano, chila nkanana nawaunge.

⁷ Chipindi nawabinde kulavya ukuzi wawo diya dikala dikulaila mwe dibome hedina uhelo na ditowane nawo. Na diwahude na kuwakoma. ⁸ Imili yawo naigone mwe sila yo mzi mkulu, udya wetangangwa kwa ulongi wa chiwoni Sodoma hegu Misili. Kudya Zumbe ywawo atungikwe mo msalaba. ⁹ Kwa chipindi cha mazuwa matatu na nusu wantu kulaila mwe si zose na makabila na milongi na chila lukolo nawakaule vimba ivyo naho hawavileke ivimba vyawo vihambwe. ¹⁰ Wantu wakwikala mwe isi yose nawelewwe kwachausa che file ya waidi wano. Nawadamanye ngasu na kwigailana majeleko, kwaviya wawoni awo waidi wawegaila masulumizo yalozone mwa wantu mwe isi yose. ¹¹ Mna yanajinka mazuwa matatu na nusu muye wa ujima kulaila kwa Chohile nauwengile niyo wasisiluka, elo woseni nawawawone na-wogohesa. ¹² Wawoni waidi niyo weva izwi kulu kulaila kwembingu dikawagamba, “Soni hano halanga!” Nawo niyo wakwela kwembingu wakazungulukwa ni ingu kuno wankondo wawo wakawasinya. ¹³ Ahadya niyo halaila chisingisa chikulu, fungu dimwenga dya mlongo dyo umzi udya niyo dyabogozoka, wantu magana milongo mfungate wakomwa ni chiya ichisingisa. Wantu wasigale wogohesa niyo wamtunya Chohile ywa kwembingu.

¹⁴ Namluwone ya kaidi ijinka, mna kaula namluwone ya katatu naisunguze kwiza!

Gunda dya mfungate

¹⁵ Mndima ywa kwembingu ywa mfungate niyo avila gunda dyakwe, kwatenda na izwi kulu kwembingu, dikagamba, “Useuta mwe isi utenda wa Zumbe dyetu na Kulisito yudya asagulwe kutenda mwambula. Uyo nalongoze mazuwa yose!” ¹⁶ Vikaheza wadya wadalahala milongo midi na wane wekale kulongozi kwa Chohile mwe vigoda vyawo vye chizumbe wafika madi na kufunama kubula hasi wamvikila Chohile, ¹⁷ wakagamba,

“Chakuhongeza weye Zumbe Chohile Mkulu mta udahi,

wiyaho, wendile wiyaho!

Kwa viya kulagisa Nguvu zako nkulu kukonga kulongoza saviya Seuta!

¹⁸ Wantu wa si ntuhu niyo wemukwa ni maya, mna zuwa dya maya yako dibula, elo chipindi cha kuwalaha wabanike chibula. Nicho chipindi cha kuwenka majeleko wandima wako wawoni,

na wantu wose wakuditunya idizina dyako wakutunywa na hewekutunywa.

Chipindi cha kuwabalanga wadya wakuibalanga isi!”

¹⁹ Aho nyumba nkulu ya Chohile kwembingu niyo yavugulwa, ne dishanduku dye dilagano niyo dyawonekana mndani mwakwe. Kwalaila lumwemwe na mlulumo na lubaula na chisingisa na fula nkulu ya mayuwe.

12

Mvyele na zoka

¹ Kulaila chilagiso chikwehela koulanga. Nakuna mvyele avaligwe zuwa na kweviga vyakwe na kavala mnenge, komtwi nakavala chilemba china ntongo mlongo na mbili. ² Mvyele uyo nendile ni msoka, niyo aguta na kusulumila kwa ulumi wa usungu wa kwefungula.

³ Naho niyo kwalaila chilagiso chikwehela chituhu koulanga. Nakuna zoka dinkundu dina mitwi mfungate na mahembe mlongo umwenga, naho chila mtwi nauna chilemba. ⁴ Umchila wakwe nokabuluza fungu dimwenga mwe mafungu matatu yaligane ye izintondo zo ulanga na kuzidula kwe isi. Niyo idizoka idyo nadichimala kulongozi kwa yudya mvyele, chani dimmele umwana ahadya akakwelekwa. ⁵ Yudya mvyele niyo efungula mwana chigosi, amalanywe kulongoza si zose kwa nkome ya chuma. Umwana uyo niyo apempulwa nakwigalwa kwa Chohile na kwe chigoda cha Chohile cho uzumbe. ⁶ Yudya mvyele niyo asumkila kwe nyika, hantu enkigwe ni Chohile, akunga alelwe kwa mazuwa elufu imwenga na magana maidi na milongo mtandatu.

⁷ Niyo kwagwa nkondo kwembingu. Mndima ywa kwembingu Mikaeli na wandima wa kwembingu weyawewe na diya idizoka nadyo ditowana hamwenga na wandima wakwe, ⁸ mna idizoka idyo na wandima wakwe wadunduga, idyo na wandima wakwe niyo wabalazwa kwembingu. ⁹ Elo, zoka idyo niyo dyadulwa kuse, zoka idyo ni yudya nyoka ywa kale ikwitangwa Mwavu hegu Shetani akudanta wantu wa si zose. Kadulwa

hasi hamwenga na wandima wakwe.

¹⁰ Niyo neva izwi kwembingu dikagamba, "Haluse wambulwa wa Chohile wiza! Haluse wambulwa ubula na nguvu na useuta wa Chohile ywetu na udahi wa Kulisito asagulwe kutenda mwambula ywakwe! Kwaviya yudya akuwalongeleza walukolo wetu kadulwa hasi. Uyo akuwalongeleza walukolo wetu chilo na msi. ¹¹ Walukolo wetu wamhuda kwa nguvu ya sakame ya Mwanangoto na kwa ulosi waukule kwa viya hawatunyize wikazi waho kugamba ni chintu, wemalanya kubanika. ¹² Elo mwelelwe, nyuwe ulanga, na nyuwe nyose mkwikala uko! Mna namluwone isi ne bahali! Kwaviya Mwavyu kawaseilani, akatenda na maya yakulise, naho kamanya kugamba chipindi chakwe chisigale ni chiguhi."

¹³ Elo idizoka dize dimanye kugamba didulwa hasi he isi, niyo dyakonga kumgulusa yudya mvyele efungule mwana chilume. ¹⁴ Mna umvyele uyo nakedigwa mawawa mайди ya ngwilizi chani apuluke kubula hantu hakwe kwe nyika hale ne idizoka, akunga alelwe kwa chipindi cha mihilimo mitatu na nusu. ¹⁵ Elo, idizoka idyo niyo dyatahika mazi yaloziye kulaila mo mlomo wakwe yakwinga mto, niyo yamtimalila uyo mvyele mnyuma chani yamzole. ¹⁶ Mna isi niyo yamwambiza yudya mvyele yegubula enga mlomo, na kunywa yadya mazi yalaile mo mlomo we dizoka. ¹⁷ Ivyo idizoka niyo dya mwihiwa yudya mvyele, niyo dyehalaila na kwita kutowana na welekwa watuhu wa uyo mvyele, kugamba wose wakwiva malagizo ya

Chohile nakutenda waukuzi wa Yesu. ¹⁸ Idizoka niyo dyachimala mo lujevu lwe bahali.

13

Makala maida

¹ Niyo nawona kala dikulaila kwe bahali. Nadina mahembe mlongo na mitwi mfungate, mwe chila hembe dyakwe nakuna chilemba, naho mwe chila mtwi wakwe nakuna mazina yakumhuluta Chohile. ² Kala idyo niwone nadikenga suwi, viga vyakwe ni saviya dubu no mlomo wakwe ni saviya wa simba. Idizoka didinka idikala idyo nguvu zakwe, chigoda chakwe cho uzumbe na udahi wakwe mkulu. ³ Umtwi umwenga we idikala idyo uwonekana enga nauna kovu dikulawana na kuchinjwa dikogofya. Wantu wose we isi niyo wadyehelwa idikala idyo niyo waditimila. ⁴ Wantu wose niyo wadivikila diya idizoka kwa viya nadidinka udahi wakwe diya didubu. Naho niyo wadifikila madi diya ididubu wakagamba, “Niyani esavino dino didubu? Naho niyani akudaha kutowana nadyo?”

⁵ Idikala nadinkigwa udahi wa kulonga milosi ya kweduvya na kumhuluta Chohile, naho niyo dyenkigwa udahi kwa chipindi cha miyezi miliongo mine na midi. ⁶ Ivyo dyakonga kumhuluta Chohile, na kudihuluta idizina dyakwe na kuhuluta hantu hakwe akwikala na kuwahuluta woseni wakwikala kwembingu. ⁷ Niyo dyenkigwa nguvu za kugomba nkondo na wantu wa Chohile na kuwahuda, naho nadinkigwa udahi mwa chila kabila na chila si na chila longa

na chila lukolo. ⁸ Wantu woseni wekazi wa mwe isi nawadifikile madi idyo, ukausa wadya mazina yawo yawandikwe kukongela kumbwa kwe isi mwe chitabu cho ujima cha Mwanangoto achinjigwe.

⁹ “Mta magutwi, netegeleze! ¹⁰ Uneva yoyose aikiwe kutahwa natahwe, yoyose aikiwe akomwe na bamba nakomwe na bamba. Ino yawalagiza wantu wa Chohile watende na uji-jimizi na uzumizi”

¹¹ Naho niyo nawona kala tuhu, dikulaila mwe isi. Nadina mahembe maidi enga mahembe ya mwanangoto, nadikalonga saviya diya idizoka. ¹² Nendile nadikajesa udahi wose kulaila kwe dikala diya dya nkongo. Niyo dyaitenda isi na woseni wakwikala umo wadifikile madi idikala dya nkongo, dyendile na kovu dya kuchinjwa dikogofya. ¹³ Ivyo idikala idyo dyakaidi didamanya mpituko nkulu, seivyo dyadamanyaga moto usele mwe isi kulaila kwembingu kulongozzi kwa wantu. ¹⁴ Kwachausa cho udahi dinkigwe wa kudamanya mpituko hantu he dikala dya nkongo. Diwazaganya wantu wakwikala mwe isi kwa kuwagamba wadamanye tukulu kwa ntunyo ye dikala dyendile ne nkovu ye idibamba mna niyo dyatenda na ujima naho. ¹⁵ Akaheza diya idikala dya kaidi dyenkigwa udahi wa kuvila muye wa ujima kuditenda iditukulu idyo diya dikala dya nkongo mnyama dihemé na kulonga na kuwatenda wantu wadya hewe divikile wakomwe. ¹⁶ Idikala diwatin-tisa wantu wose wakulu kwa wadodo na wagoli kwa wachiwa na watumwa na walekeilwe

na wafamikwe famiko mwe mikono yawo ya kulume hegu mwe vinengo vyawo. ¹⁷ Niyo dyalemeza mntu yoyose asekugula hegu kutaga hefamikwe, kugamba zina dya diya idikala hegu namba ye idizina dyakwe.

¹⁸ Hano haungwa umanyi. Mntu mta fanyanyi adaha kubunkula ichindedi che namba iyo ye idikala, kwaviya ni namba ya mntu. Inamba iyo ni magana mtandatu milongo mtandatu na mtandatu.

14

Mwanangoto na wantu wakwe

¹ Niyo nawona Lugulu lwa Sayuni na Mwanangoto kachimala mlanga mwake, hamwenga naye nana wantu laki imwenga magana mane milongo mine elufu wadya idizina dya mwanangoto ne idizina dya Tati ywakwe nendile yawandikwa mwe vinengo vyawo. ² Niyo neva izwi kulaila kwembingu, dikuguta saviya izwi dya chibulumo cha mazi saviya izwi kulu dya lubaula. Izwi nivile dyenga dya wavini wakutowa visindamgunda vyawo. ³ Wadya wantu magana gana milongo mine na nne elufu nawachimala kulongozi kwe chigoda cho uzumbe, na wadya vyumbe wata ujima wane na wadya wadalalahala. Nendile wakachema wila mhya endile wahinile du kwaviya nendile hahana mntu adahile kuhina uwila uwo ukaleka awo wantu wakombolwe mwe isi. ⁴ Wantu awo ni wadya hewechafuwe kwa kugonya wavyele ng'o weika untanda. Awo wamtimila Mwanangoto kokose akwita. Wakombolwa kulaila mwa

wantu watuhu watenda saviya malavyo ya ulozo wa nkongo kutoga ukulavigwa kwa Chohile na kwa Mwanangoto. ⁵ Hawamanyize kulonga udanti hawana lema dyodyose.

Wandima wa kwembingu watatu

⁶ Niyo nawona mndima ywa kwembingu mtuhu akapuluka kulanga vidala ko ulanga, akatenda na Mbuli Yedi ya mazuwa yose kulonga kwa wantu wa mwe isi, kwa chila si na kabilia na longa. ⁷ Uyo niyo alonga kwa izwi kulu, “Mtunyeni Chohile nakutogola ukulu wakwe! Kwaviya chipindi chakwe cho kukantila chibula. Mvikileni adamanye imbingu ne isi ne bahali na mifajo ya mazi!”

⁸ Mndima ywa kwembingu ywa kaidi katimila ywa nkongo, akagamba, “Ugwa! Ugwa Heye, Babeli Mkulu Ugwa! Kanywesa wantu wa si zose idivai yakwe, divai yakungisa kwakwe ugonyi!”

⁹ Na mndima ywa kwembingu ywa katatu kawatimila wadya awaidi, akalonga kwa izwi kulu, “Yoyose adivikile diya idikala ne ditukulu dyakwe na kuhokela famiko dyakwe mwe chinengo chakwe hegú mwe mikono yakwe, ¹⁰ naye nanywe divai ya maya ya Chohile, iyo ijuluzwe mwe chikombe cha maya yakwe heihanganywe na mazi. Mntu uyo nasulumile mwe mayuwe ya chola yakulibuka kulongozi kwa wandima wa kwembingu wakukile na kwa Mwanangoto. ¹¹ Mosi wo moto ukuwasulumiza wakwela kulanga mazuwa yose. Wantu awo na wakadivikila diya idikala no mliganyo wakwe na wafamikwe

ne idizina dyakwe, hawatende na luhulwila lolose chilo na msi.”

¹² Ivyo yaungwa wantu wa Chohile kugamba ni wadya wevile lagizo dya Chohile na kumzumila Yesu watende na ujijimizi.

¹³ Niyo neva izwi kulaila kwembingu dikagamba, “Wandika vino, mbwedo wi mwa wadya wakubanika wakatenda walungana na Zumbe kukongela haluse!”

Muye naye agamba, “Heye, nawahumule kualawana nezinkuto zaho kwa viya mbuli za ntendwa zaho zatimilana nawo.”

Ulozo we Isi

¹⁴ Naho niyo nakaula nawona hendanga na ingu ding'aile. Na mlanga mwe idingu idyo nakekala yumwenga endile ekale saviya mwana ywa mntu. Nendile kavala chilemba cha zahabu mo mtwi wakwe na nyengo ikutwa mo mkono wakwe. ¹⁵ Niyo mndima ywa kwembingu mtuhu alaila mwe nyumba nkulu ya Chohile na kwa kuguta amgambila yudya ekale mwe idingu, “Guha inyengo yako ukasengele ulozo, kwaviya chipindi cho ulozo chibula, ulozo we isi wiva!”

¹⁶ Yudya ekale mwa maingu adula inyengo yakwe mwe isi na ulozo we isi walozolwa.

¹⁷ Niyo nawona mndima ywa kwembingu mtuhu akulaila kwe nyumba nkulu ya Chohile ya kwembingu, uyo naye nana nyengo ikutwa.

¹⁸ Niyo mndima ywa kwembingu mtuhu, mchimaila ywo moto, kalaila kwe nchanja ya kumvikila Chohile. Kaguta kwa izwi kulu kwa mndima ywa kwembingu mta inyengo ikutwa, “Guha inyengo yako, ukante kakungu ka zabibu

mwe isi, kwaviya zabibu ziva!”¹⁹ Ivyo mndima ywa kwembingu adula inyengo yakwe mwe isi, niyo achisanya zabibu za mwe isi, na kuzijela mwe hantu hakufumbuila maya ya Chohile.²⁰ Zabibu zijatangilwa mndani mwe difumbwilo dikuse ko mzi, sakame niyo yalaila mwe difumbwilo no mjułuziko wakwe utenda chimo cha mita imwenga na nusu na utali wakwe maili magana matatu.

15

Wandima wa kwembingu wata nkomano mfungate za uhelø

¹ Niyo nawona chilagiso chituhu chikwehela chikulu kwembingu. Kwendaga na wandima wa kwembingu mfungate wata nkomano mfungate za udumo. Kwe zinkomano izo mfungate maya ya Chohile yaheza.

² Niyo nawona chintu chikale saviya bahali ya chelole ihanganywe na moto. Naho niyo nawawona wadya wantu wadihudile diya idikala neditukulu yakwe, idyo idizina dyakwe dilongwe kwa idya inamba, nendile wachimala mo lujevu lwe iyo ibahali ye chelole wakatenda ne visindamgunda wenkigwe ni Chohile. ³ Nendile wakachema wila wa Musa mndima ywa Chohile, na wa Mwanangoto wakagamba,

“Weye Zumbe Chohile Mkulu mta Udahi,
ntendwa zako ni nkulu na za kwehela vitendese!
Weye Seuta ywa si zose,
sila zako zichuma naho ni chindedi!
⁴ Zumbe ni yuhi hekukogoha weye?
Ni yuhi hekuditunya idizina dyako?

Ni weye ichedu ukukile,
wantu wa si zose na wakwizile
na kukuvikila
kwaviya ntendwa zako zijejeje zigubulwa kwa
wantu wose.”

⁵ Vikaheza niyo nawona nyumba nkulu ya Chohile idyo ni Hema dya ukuzi di vugulwe kwembingu. ⁶ Wadya wandima mfungate wa kwembingu nawana nkomano mfungate walaila mwe nyumba nkulu ya Chohile, wakatenda wavala suche zing'aile naho zilenguke zikumwekamweka na misipi ya zahabu inyinyigwe mwe vifuwa vyawo. ⁷ Yumwenga mwa wadya wata ujima wane kawenka wandima wa kwembingu mfungate awo wenkigwe mabakuli mfungate ya zahabu yamemile maya ya Chohile, akwikala mazuwa yose. ⁸ Nyumba ya Chohile naimema mosi ulawane no ukulu na nguvu za Chohile, naho hahaha mntu adahile kwingila mwe nyumba nkulu ya Chohile, kubula udumo wa nkomano mfungate za wadya wandima mfungate wa kwembingu zichinte.

16

Mabakuli mfungate ya maya ya Chohile

¹ Neva izwi kulu dikulonga kulaila kwe nyumba nkulu ya Chohile dikawagamba wadya wandima wa kwembingu mfungate, “Hitani mkajide amabakuli ayo mfungate ya maya ya Chohile mwe isi!”

² Mndima ywa kwembingu ywa nkongo kaita na kujida idibakuli dyakwe mwe isi. Maihu yeihiye naho yakulumisa yawengila wose nendile

wana mfamiko wa diya idikala na kuvikila tukulu dyakwe.

³ Niyo mndima ywa kwembingu ywa kaidi etila idibakuli dyakwe mwe bahali. Mazi niyo yahitukila sakame ya mntu abanike, niyo vyumbe vyose vimwe bahali vina ujima niyo vyabanika.

⁴ Na mndima ywa kwembingu ywa katatu ajida idibakuli dyakwe mwe mito ne mifajo ya mazi, niyo yahitukila sakame. ⁵ Niyo namwiva mndima ywa kwembingu mchimaila ywa mazi akagamba, “Weye ukukile wiyaho naho nawiyaho! Weye kwa sila ino kukantila isi saviya viwagile! ⁶ Kwaviya wantu wano wetila sakame ya wantu wa Chohile na ya wawoni, wenawe kuwenka sakame wainywe, wawagilwa wadamanyizwe ivyo!” ⁷ Niyo neva izwi dikulaila mwe nchanja yo kulaviza ntambiko dikagamba, “Zumbe Chohile Mkulu mta Udahi! Kukantila kwako ni kwawagila naho ni chindedi!”

⁸ Niyo mndima ywa kwembingu ywa kane ajida idibakuli dyakwe mwe dizuwa, niyo dyenkigwa nguvu ya kuwoka wantu kwa moto wakwe. ⁹ Ivyo wantu niyo wokeswa ni chivuguto chikali chakwe, niyo wamhuluta Chohile mta udahi mwe izinkomano izo. Nawo haweile na kumtogola Chohile.

¹⁰ Niyo mndima ywa kwembingu ywa shano ajida idibakuli dyakwe mlanga mwe chigoda cho uzumbe cha diya idikala. Chiza niyo chebunga uzumbe wakwe, wantu niyo waluma imilimi yawo kwa chausa cha ulumi wanawanawo, ¹¹ niyo nawo wamhuluta Chohile ywa kwembingu kwa

ulumi wawo na maihu yawo, mna haweile na kuleka ntendwa zawo zihiyé.

¹² Niyo mndima ywa kwembingu ywa mtandatu ajida idibakuli dyakwe mo mto mkulu wa Fulati. Mazi yo mto uwo niyo yanyala, kuwenka sila maseuta wezile kulaila ulailo wa zuwa. ¹³ Niyo nawona mpepo nchafu ntatu zikale enga majula, imwenga ilaila mo mlomo we dizoka na imwenga nayo mo mlomo wa diya dikala na imwenga mo mlomo wo muwoni mdanti. ¹⁴ Ayo majula ni myuye ya mpepo zikudamanya mpituko. Nizo zikwita kwa mazumbe wose mwe isi yose, kuwachisanya hamwenga kwa nkondo ya zuwa kulu dya Zumbe Chohile Mkulu mta Udahi.

¹⁵ “Mweva! Nasunguza kwiza enga mbavi! Akubweda ni yudya akucheleza akatenda kavala suché zakwe, chani ase kwingila soni hadya wantu nawamwone emwazi!”

¹⁶ Mpepo izo zawahisanya hamwenga wadya mazumbe hantu hakwitangwa kwa Chiebulaniya, Hali Magedoni.

¹⁷ Niyo mndima ywa kwembingu ywa mfun-gate ajida idibakuli dyakwe mo ulanga. Niyo kwalaila izwi kulu mwe chigoda cho uzumbe chi mwe nyumba nkulu ya Chohile, dikagamba, “Vi-heza!” ¹⁸ Niyo kwalaila milulomo na mwemwe na lubaula na chisingisa chikulise hachalailaga kukongela Chohile aumbaga wantu mwe isi. ¹⁹ Udyá umzi umkulu watulagwa vihande vitatu, naho imizi ye si zose niyo yabogozoka. Chohile haujaile umzi mkulu wa Babeli niyo aunywesa chikombe che divai ya maya yakwe yatendese.

²⁰ Visiwa vyoseni niyo vyagila, na magulu yoseni yatulwa tulwa. ²¹ Fula nkulu ya mayuwe yakulise yazamile enga chilo milongo mine chila dimwenga, kulaila kwembingu niyo yawanyela wantu. Wowo niyo wamhulute Chohile kwa chausa che nkomano iyo ye fula ya mayuwe. Kwaviya nkomano ye fula iyo yendaga nkulu.

17

Mchilanga amanyikise ne dikala

¹ Niyo yumwenga ywa wandima wa kwembingu mgati mwa wadya mfungate watozize ambabuli anisogeila anigamba, “So hulagise ivyo mchilanga amanyikise nakantilwe, akwikala hankanda ha mazi yalozize. ² Maseuta we isi wamgonya na wantu mwe isi wakolwa ni idivai yo ugonywa wakwe.”

³ Muye wa Chohile niyo waningila, mndima ywa kwembingu niyo anigala chimuye kwe nyika. Niyo nawona mvyele kekala mlanga mwe diya dikala dinkundu, kala idyo mwili wakwe wose yawandikwa mazina ya kumhuluta Chohile. Kala idyo nendile dina mitwi mfungate na mahembe mlongo umwenga. ⁴ Mvyele uyo nendile kavala suche ya zambalau na inkundu, naho kehamba kwa vintu vidamanywe kwa zahabu na mayuwe ya yombe kulu na lulu. Mwo mkono wakwe katoza chikombe cha zahabu chimemile mbuli zikwihiiza na ntendwa nchafu zo ugonywa wakwe. ⁵ Mwe chinengo chakwe mwandikwa zina dya lufyambo lwa chinyele, “Babeli mkulu, mamiyawo wavinanga wose na mbuli zose zikwihiiza mwe isi.” ⁶ Niyo nawona

kugamba yudya mvyele kakolwa ni sakame ya wantu wa Chohile na sakame ya wadya wakomwagwa kwaviya ni waukuzi wa Yesu.

Nize nimwone, niyo nehelwa vidala. ⁷ Yudya mndima ywa kwembingu niyo anuza, “Ni mbwani kwehelwa? Nahugambile ichinyele cho mvyele uyo ne dikala akweile, diya dine mitwi mfungate na mahembe mlongo umwenga. ⁸ Kala diya uwone nadina ujima, mna haluse dibanika. Haluse dihaguhi na kukwela kulaila mwe dibome hedina uhelo mna nadikomwe. Wantu wose wakwikala mwe isi, wadya mazina yawo hayawandikagwa mwe chitabu cho ujima kukongela kumbwa kwe isi nawehelwe kuwona dikala idyo hadya kale nadina ujima niyo dyabanika mna haluse nadilaile vituhu.

⁹ “Hano haungwa umanyi. Idya imitwi mfungate ni magulu mfungate ekalaga umvyele uyo. Mitwi iyo ni maseuta mfungate, ¹⁰ mwa maseuta awo mfungate, washano wabanika kale, yumwengaachei alongoza, na mtuhu hanati kwiza, aho nezile nalongoze kwa chipindi chiguhi. ¹¹ Idyo idikala dyendaga na ujima mna haluse dibanika ni seuta ywa mnane mna uyo mwenye ni yumwenga mwa awo mfungate nabalangwe.

¹² “Mahembe mlongo umwenga uwone ni maseuta mlongo umwenga hewenati kukonga kulongoza, mna nayenkwe udahi wa useuta wa kulongoza saviya maseuta kwa saa dimwenga hamwenga ne dikala. ¹³ Wose awo mlongo umwenga wevana, naho nawadinke diya idikala nguvu na udahi wawo wose. ¹⁴ Nawatowane

na Mwanangoto, mna Mwanangoto hamwenga na wadya etange na kuwasagula awo wakanuni wakumtimila nawahude, kwaviya Mwanangoto ni Zumbe ywa mazumbe na Seuta ywa maseuta.”

¹⁵ Naho yudya mndima ywa kwembingu niyo anigamba, “Yadya mazi uwone hadya akwikala yudya mchilanga, ni mabunga ya wantu wa chila si na wantu wa chila lukolo na wantu wa chila longa. ¹⁶ Amahembe mlongo yadya uwone hamwenga ne dikala nawamwihiwe yudya mchilanga, nawamhoke chila ananacho na kumwasa mwazi nawadye umwili wakwe na kumtikimya moto. ¹⁷ Kwaviya Chohile kaika mwe myoyo yawo chiya akunga wadamanye, kugamba wevane wowo wenye na kudinka idyo dikala useuta wa kulongoza kubula hadya mbuli alongile Chohile nazichinte.

¹⁸ “Mvyele uwone ni udyo mzi mkulu ukuwa-longoza maseuta we isi.”

18

Kubogozolwa kwo mzi wa Babeli

¹ Ayo yeze yaheze niyo nawona mndima mtuhu ywa kwembingu akasela kulaila kwembingu. Uyo nendile ana udahi mkulu, na isi yose iyo yang'ala kwa ukulu wakwe. ² Niyo aguta akagamba, “Ubogozoka, ubogozoka Babeli mzi mkulu ubogozoka! Haluse kutenda wikalwa mpepo na myuye ihiye, utenda vyaila vya chila madege mazavu na yakwhiza. ³ Kwa viya wantu wa si zose wakozwa divai nkali yo kungisa uchilanga wakwe. Na maseuta we isi

wamgonya, naho wachuluzi wa mwe isi watenda wagoli kulawana nezi nguvu ze zitama zakwe zitendese.”

⁴ Naho niyo neva izwi tuhu kulaila kwembingu, dikagamba.

“Mlaweni! Mlaweni mwakwe nyuwe wantu wangu!

Msekwehanga naye mwa masa yakwe,
mnasekubwilwa ni zinkanto zakwe!

⁵ Kwaviya masa yakwe yeumbika kubula kwembingu,

na Chohile naye kakumbuka wihi wakwe.

⁶ Mdamanyizeni saviya awadamanyizeni,
mliheni nkanana mbili kwa yose awadamanyizeni.

Mhanganyizeni mwe chikombe divai nkali
nkanana mbili.

Kujinka idya awahanganyizeni nyuwe.

⁷ Mwinkeni masulumizo na chinyulu viligane na
viya akeduvya na kubweda,

kwa viya akwelongela mo moyo,
hano miye ni seuta ywa chivyele!

Suyo mvyele abanikilwe ni mgosiwe,
sanibwilwe ni chinyulu!

⁸ Kwa chausa chino, nkomano yakwe naimbwile
kwa zuwa dimwenga

chinyulu na sala na file,
naho nokwe na moto,

kwaviya Zumbe Chohile mta kumkantila ni
mkulu.”

⁹ Maseuta we isi wamgonyize na kwikala naye
wikalo wa mbwedo nawaile na kulomboleza
chipindi wakawona mosi wo kuhya kwakwe.

¹⁰ Na wachimale hale naye, kwa kogoha masulumizo yakwe. Wakagamba, “Nauluwone, nauluwone! Weye Babeli mzi mkulu una nguvu! Kwa saa dimwenga du kukantilwa kwako kubula!”

¹¹ Wachuluzi mwe isi nawaile na kwingila chinyulu, kwaviya hahaha mntu akugula naho viya wakuchuluza, ¹² hahaha akugula zahabu yawo na mayuwe ya hela na mayuwe ya mayombe makulu na lulu na suche za chitani zedi na suche za zambalau na suche za halili na suche zinkundu na chila mti miti ikulavya mhempe na chila viya vidamanywe na mahembe na chila chiya cha yombe kulu na viya vidamanywe kwa mahembe ya ntembo viya vya shaba na vya chuma na vya malumalu, ¹³ na mdalasini na binzali na ubani na uvumba na mavunkizo na mavuta yakupwepweleka na divai na mavuta ya mizaituni na unga wedi wa ngano na ng'ombe na ngoto na falasi na magali yakubuluzwa ni falasi na watumwa na hata wikazi wa wantu. ¹⁴ Wachuluzi wamgamba, “Vintu vyedi vyose wendile ukabesa vitende vyako vyaga na vintu vya yombe kulu na vya kwefenyeza no ukulu wako vichulupuka hoviwone naho!” ¹⁵ Wachuluzi wendile wagoli kulawana no mzi uwo na wachimale hale kwaviya wogoha masulumizo yakwe. Wakaila na kwingila chinyulu. ¹⁶ Wakagamba, “Nauluwone! Nauluwone weye mzi mkulu! Nakuzwela kuvala suche za chitani na suche za zambalau na suche zinkundu. Na kwehamba kwa vintu vidamanywe kwa zahabu na vidamanywe kwa mayuwe ya yombe kulu na lulu! ¹⁷ Kwa saa dimwenga du ugoli wako waga!”

Walongoza meli wose na watafi wakutamba

mwe bahali na wakudamanya ndima mwe meli na wose wachuluzi wakuchuluza kwa sila ya bahali niyo wachimala hale,¹⁸ niyo wagutila weze wawone umosi wo moto wendile ukoka mzi udya wakagamba, “Hahanati halaile mzi mkulu sauwo!”¹⁹ Niyo wefiligisa hasi chilagiso kugamba wanachinyulu, waguta na kwila na kulomboleza, wakagamba, “Nauluwone! Nauluwone! Nauluwone weye mzi mkulu! Ni mzi udya wata meli wose zikutamba mwe bahali watenda wagoli kwa ugoli wakwe. Kwa saa dimwenga du kwaza chila chintu!”

²⁰ “Nyewe mbingu elelwani, na nyewe wantu wa Chohile na wasigilwa na wawoni! Kwa chausa cha kubalangwa kwakwe kwaviya Chohile kaukantila vikuwagila kwa mbuli uwadamanyizeni nyewe!”

²¹ Niyo mndima ywa kwembingu yumwenga mta nguvu enula yuwe kulu dya kusagila na kuditula mwe bahali akagamba, “Vino nivyo mzi mkulu wa Babeli naubogozolwe kwa ngavungavu hauwoneke naho.²² Weye Babeli izwi dya wakutowa visindamgunda na wachemi na watowa miluli na watowa magunda hayevike mndani naho hegu fundi yoyose mndani mwako, izwi dya yuwe dya kusagila hadivike mndani mwako ng'o!²³ Ulangazi wa taa hauwoneke mndani mwako ng'o, nchelejеле za nyinka za wasozi na wasolwa hazivike mndani mwako ng'o. Wachuluzi wako nendile ni wantu wamanyikise mwe isi, na kwa usai wako na kuwazaganya wantu wa si zose!”

²⁴ Mzi wa Babeli naukantilwe kwa luhosa lwa kwitila sakame ya wawoni, na ya wantu wa Chohile na ya wadya woseni wachinjigwe mwe isi zose.

19

¹ Vikaheza ivyo, neva lwasu lukulaila kwembingu enga lwasu lwa fyo kulu dya wantu dikagamba, “Zumbe atogolwe! Wambulwa na ukulu wakwe na nguvu ni vya Chohile ywetu! ² Kanto dyakwe ni dya chindedi naho dyawagila. Kamkantila yudya mchilanga amanyikise yudya nendile akayaza isi kwa ugonywa wakwe. Chohile kamlihiza chikoda kwaviya kawakoma wandima wakwe.” ³ Niyo waguta naho, “Zumbe atogolwe! Mosi wo moto ukoka udyia mzi mkulu wakwela kulanga mazuwa yose!” ⁴ Niyo wadya wadalahala milongo midi na wane, na viya vyumbe vine vina ujima niyo wenamila hasi na kumvikila Chohile, ekale mwe chigoda cho uzumbe. Wagamba, “Taile! Zumbe atogolwe!”

Nyinka ya Mwanangoto

⁵ “Niyo izwi kulaila kwe chigoda cho uzumbe dyagamba mtogoleni Chohile ywetu, wandima wakwe wose na wantu wose, na nyuwe wose wamanyikise na hewemanyike, nyuwe wata wogohi kulongozi kwakwe!” ⁶ Niyo neva chintu enga izwi dya fyo kulu dya wantu, na izwi dikale enga chivumilo cha mazi yalozize naho saviya mlulumo mkulu wa lubaula dikagamba, “Zumbe atogolwe! Kwaviya Zumbe Chohile Mkulu mta Udahi nuyo Seuta! ⁷ Chelelwe na kumsekela na chimtogole Chohile ivyo eli mkulu! Kwaviya

chipindi chibula che nyinka ya Mwanangoto no mwali naye kemalanya kale. ⁸ Uyo mwali kalekelwa avale suche zing'aile za chitani zilenguke.” Suche iyo ye chitani chedi ni ntendwa zikuwagila za wantu wa Chohile.

⁹ Niyo mndima ywa kwembingu anigamba, “Wandika yano, wabweda wadya wagonekwe kwe nyinka ya Mwanangoto.” Naho anigamba uno ni ulosi wa chindedi wa Chohile.

¹⁰ Aho niyo nafika madi kulongozi kwakwe haunga nimvikile, mna uyo niyo anigamba, “Leka usekutenda ivyo! Miye ni mndima ywa Chohile enga weye na walukolo wako, chose chamukula Yesu. Mvikile Chohile! Wantu wakumukula vikumlanga Yesu ni wadya wakulongozwa ni muye uwalongoze wawoni.”

Yudya akweile falasi ing'aile

¹¹ Niyo nawona kwembingu nakuvuguka uko nakuna falasi ing'aile. Mkwela ifalasi iyo na ketangwa Mkanuni na Mchindedi. Umo akakantila wantu na kugomba nkondo adamanya ayo kwa sila ikuwagila. ¹² Meso yakwe ye saviya moto ukwaka, naho nakavala vilemba vilozize mo umtwi wakwe. Nakawandikwa zina hedimanyigwe ni mntu yoyose mna mwenye ichedu. ¹³ Nendile kavika suche itufikwe mwe sakame. Zina dyakwe uyo ni “Mbuli ya Chohile.” ¹⁴ Wankondo wa kwembingu wavaile suche zilenguke zing'aile za chitani wamtimila wakatenda wakwela falasi zing'aile. ¹⁵ Mo mlomo wakwe mlaila bamba dikutwa na kwedibamba idyo nawahude wantu wa si zose. Uyo nalongoze kwa nkome ya

chuma na kuifumbula divai hantu ha kufumba
maya yalozize ya Zumbe Chohile Mkulu
mta Udahi.¹⁶ Uyo mwe suché yakwe na mwe
diwambo dyakwe diwandikwa zina dino “Seuta
ywa maseuta na Zumbe ywa mazumbe.”

¹⁷ Niyo namwona mndima ywa kwembingu
yumwenga kachimala mwe dizuwa. Akagutila
kwa wadege wose wendile wakupuluka mo
ulanga, “Soni mchintane mo mdyo mkulu wa
Chohile!”¹⁸ Soni mdye vimba vyā maseuta
na wakulu wa nkondo na wantu wata nguvu
na nyama ya falasi na wadya wakuzikwela na
mili ya wantu wose wakatenda watumwa na
walekelwe na wamanyikise na hewemanyike!”

¹⁹ Niyo nadiwona diya dikala hamwenga na
maseuta we isi na wankondo wadugana chani
wagombe nkondo na yudya ekale mlanga mwe
falasi ing'aile hamwenga na wankondo wakwe.
²⁰ Mna idyo idikala niyo dyagwilwa, hamwenga
na yudya muwoni mdanti adamanyaga vilagiso
hantu he dikala. Ni kwa sila ze izimpituko
izo kawazaganya wadya wafamikwe na wadya
wafikile madi iditukulu dyakwe. Kala idyo
hamwenga na muwoni ywa udanti wadulwa
wachei wajima mwe ndiwa imemile mayuwe ya
chola yakwaka,²¹ na wankondo wawo wasigale
wakomwa kwa bamba dilaila mo mlomo wa
yudya akweile ifalasi ing'aile. Wadege wose
weguswa ni nyama ze mili ye vimba vyā wadya
wakomigwe.

20

Shetani afungwa mihilimo magana mlongo

¹ Niyo nawona mndima ywa kwembingu akasela kulaila kwembingu mo mkono wakwe katoza komwelo dya kwingila kwe dibome hedina uhelo na mnyolo mkulu. ² Kadihuma na kudigwila diya idizoka, diya idizoka dya kale, idyo dikwitangwa Mwavu hegu Shetani niyo adinyinya na mnyolo kwa mihilimo magana mlongo. ³ Mndima ywa kwembingu kadidula kwe dibome hedina uhelo niyo avugala ulwivi lwo kwingilila uko na kulujela hula chani disekudaha vituhu kuwazaganya wantu wa si zose kubula idya imihilimo magana mlongo ichinte, mna ikaheza kujinka imihilimo iyo dyaungwa divuguilwe vituhu mna kwa saa dimwenga du.

⁴ Niyo nawona vigoda vya chizumbe na wantu wendile wavikaile, wenkigwa udahi wa kukanta. Niyo nawona naho Myuye ya wadya wakantigwe imitwi kwa chausa cha kulonga ichindedi chiukulwe ni Yesu na Mbuli ya Chohile. Wantu wadya hewekudifikila madi diya dikala ne ditukulu dyakwe naho hawafamikwe mwe vinengo vyawo hegu mwe mikono yawo. Naho wenkwa ujima na kulongoza hamwenga na Kulisito enga maseuta kwa chipindi cha mihilimo magana mlongo. ⁵ Wadya watuhu wabanike hawenkigwe ujima kubula mihilimo magana mlongo ichinte. Uno nuwo uyuso wa nkongo. ⁶ Elo wabwedesa naho wakuka wadya na watende mo uyuso wa nkongo. File ya kaidi haitende na udahi mwawo awo nawatende walavyantambiko wa Chohile na wa Kulisito mkombola nawalongoze enga maseuta hamwenga na uyo kwa chipindi cha mihilimo

magana mlongo.

Kuhudiswa kwa Shetani

⁷ Chipindi cha idya mihilimo magana mlongo chikaheza, Shetani nalekelwe kulaila mwe chifungo chakwe, ⁸ uyo nalawe nakukonga kuwazaganya wantu wazagale chila hantu, wantu awo nawetangwe Gogi na Magogu. Shetani nawachisanye kugomba nkondo awo nawatende walozize enga msanga wa bahali. ⁹ Wazagala mwe isi yose na kuzunguluka kwe zinkambi za wantu wa Chohile na mzi wa Chohile aungile. Mna moto usela kulaila kwembingu na kuwatikimya. ¹⁰ Niyo Mwavu yudya awadantile kadulwa mndani mwe ndiwa imemile mayuwe ya chola yakwaka mna diya dikala na yudya muwoni mdanti, wose awo nawasulumizwe chilo na msi mazuwa yose.

Kanto dya Udumo

¹¹ Niyo nawona chigoda cho uzumbe chikulu ching'aile na yudya achikaile. Isi ne mbingu vyagila kulongozi kwakwe na haviwoneke naho. ¹² Haheza niyo nawona wantu wadya wabankaga wakulu na wadodo wachimala kulongozi kwe chiya chigoda cho uzumbe. Vitabu vigubulwa na chitabu chituhu chigubulwa, chitabu cho ujima. Wantu wadya walahwa kuligana ne zintendwa zawo wadamanye saviya viwandikwe mwe ivyo ivitabu. ¹³ Niyo ibahali yawalavya wabanike wendile mndani mwakwe. File na kuzimu vyawalavya wantu wabanike wendile mndani mwakwe. Chila yumwenga kakantilwa kuligana na ntendwa zakwe. ¹⁴ Niyo

file na kuzimu vyadulwa mndani mwe ndiwa yo moto. Ndiwa iyo niyo file ya kaidi. ¹⁵ Na mntu yoyose yudya zina dyakwe hediwoneke diwandikwa mwe chitabu cho ujima, nadulwe mwe ndiwa yo moto.

21

Mbingu mpya na si Mpya

¹ Niyo nawona mbingu mpya na si mpya. Mbingu ya nkongo na isi ya nkongo vyagila, bahali nayo yaga. ² Naho niyo nawona mzi ukukile kugamba Yelusalemu mpya, ukusela kulaila kwembingu kwa Chohile, nendile wika vyedi enga msolwa ahambigwe vyedi adugane na mgosiwe. ³ Neva izwi kulu kulaila kwe chigoda cho uzumbe dikagamba, “Kaula! Wikalo wa Chohile wi mwa wantu. Nekale mwawo nawatende wantu wakwe nawo nawatende Chohile ywawo. ⁴ Uyo nahanguse mesozi yawo yose kwaviya file haitendeke naho hegu usungu hegu ulumi naho ndilo. Kwaviya isi ya kale ijinka.”

⁵ Niyo yudya ekale mwe chigoda cho uzumbe agamba, “Haluse, nadamanya vintu vyose vitende vihya.” Naho anigamba, “Wandika mbuli zino, kwaviya ni za ukununi na chindedi.” ⁶ Naho agamba, “Vichinta! Miye ni Alufa na Omega, ywa nkongo na ywa Uduomo. Mta nchilu na nimwinke mazi ya kunywa heyena maliho kulaila mwe mifajo yo ujima. ⁷ Mhuda yoyose nahokele yano, miye nanitende Chohile ywakwe, uyo natende mwanangu. ⁸ Mna wantu wakogoha, na hewekuzumila na wakwaza na wakomi na wagonyi na wasai na wakuvikila matukulu, na

wadanti wose hantu hawo ni kwe ndiwa imemile mayuwe ya chola yakwaka, ino ni file ya kaidi.”

Yelusalemu mpya

⁹ Niyo yumwenga ywa wadya wandima wa kwembingu mfungate wendile na mabakuli mfungate yamemile nkomano mfungate za udumo, keza na kunigamba, “So! Miye nahulagise msolwa mkaza Mwanangoto.” ¹⁰ Muye wa Chohile niyo waningila, muye uyo niyo anigala kolugulu lukulu naho lutali. Kanilagisa mzi ukukile, nuwo Yelusalemu wendile ukasela kulaila kwembingu kwa Chohile. ¹¹ Uwo mzi ukang'ala kwa ukulu wa Chohile. Ung'azi wakwe nendile saviya yuwe dya yombe kulu dikwitangwa yasipi, dikumweka saviya chelole. ¹² Nendile ukazungulukwa nu ugoma mtali naho mkulu una nyivi nkulu mlongo na mbili na chila lumwenga nalukadimwa ni mndima ywa kwembingu. Mlanga mwa chila lwivi na mwandikwa zina dimwe dya mazina ya makabila mlongo na mardi ya Waizulaeli. ¹³ Nendile kuna nyivi ntatu chila ntendele, ntendele ya ulailo wa zuwa nyivi nkulu ntatu, ntendele ya kwa mwenye mzi nyivi nkulu ntatu, ntendele ya chibula nyivi nkulu ntatu na ntendele ya uswelo wa zuwa nyivi nkulu ntatu. ¹⁴ Na ugoma uzunguluke umzi uwo lwendaga luna mayuwe ya msingi mlongo na mardi na mlanga mwe chila yuwe nendile kuwandikwa zina dya yumwenga ywa wadya wasigilwa mlongo na waidi wa Mwanangoto. ¹⁵ Mndima ywa kwembingu yudya endaga akalonga na miye endaga ana nkome ya

kuhimila ya zahabu chani auhime umzi udya nezinyivi zakwe na ugoma wakwe. ¹⁶ Umzi wenyе wendaga una ntendele nne, uzangalamu na utali wakwe viligana. Ivyo, mndima ywa kwembingu kahima umzi udya kwa idya inkome yakwe, wandaga una utali na uzangalamu na utali wa kwita kulanga wendaga ni chilomita elufu mbili na magana mane. ¹⁷ Niyo ahima ugoma wakwe, unene wendaga ni mita milongo mtandatu kuligana na chihimo cha chiuntu chiya mndima ywa kwembingu ahimile. ¹⁸ Ugoma wendaga uzengwa na mayuwe ya yombe kulu dya yasipi, na umzi wenyе nendile uzengwa na zahabu ilenguke ikumweka saviya chelole. ¹⁹ Na vipinka vyo ugoma vyo msingi wo mzi uwo vyendaga vihambwa kwa chila aina ya mayuwe ya yombe kulu. Yuwe dya nkongo dyendaga ni dya yasipi na dya kaidi dyendaga salifaya na dya katatu dyendaga ni kalikedoni na dya kane dyendaga diketangwa zumalidi. ²⁰ Dya shano ni sadoniki dya mtandatu ni akiki na dya mfungate ni kilisolito na dya mnane ni zabalajadi na dya chenda ni mayuwe ya topazi na dya mlongo chilisopalazo na dya mlongo na imwe ni yasinto na dya mlongo na mbili ni dya amasito. ²¹ Izinyivi zinkulu mlongo na mbili zendaga ni lulu milongo midi na mbili, chila lwivi lwendaga ludamanywa kwa lulu imwenga. Sila nkulu yo mzi yendaga idamanywa kwa zahabu ilenguke ing'aile enga chelole.

²² Siwone nyumba nkulu ya Chohile mo mzi uwo, kwaviya Zumbe Chohile Mkulu mta Udahi na yudya Mwanangoto weyumo hantu hakwe.

²³ Umzi udyu haukunga zuwa hegu mnenge ku-
mulikila, kwaviya ukulu wa Chohile waumulik-
ila, na Mwanangoto nuyo ita yakwe. ²⁴ Wantu wa
si zose nawekale mo ukuka wakwe, maseuta we
isi nawo nawawigaile ugoli wawo. ²⁵ Nyivi nkulu
nazifugulwe ulonaulo kwaviya umo hakutende
na chilo. ²⁶ Vintu vyedi na ugoli wa wantu wa
si zose nawigalwe umo mndani. ²⁷ Mna hahana
chintu chochouse nachitende chizavu nachingile
umo ng'o, naho mntu yoyose akudamanya mbuli
zikwihiiza hegu za udanti hengile. Ni wadya
du wawandikwe mwe chitabu cho ujima cha
Mwanangoto nawo nawengile mndani.

22

Mto wa ujima

¹ Naho mndima ywa kwembingu kanilagisa
mto wa mazi ya ujima, yakumweka saviya
chelole, yakajuluzika kulaila kwe chigoda cha
uzumbe cha Chohile na Mwanangoto. ² Mto
ubo ujuluzika kujinkila mgati mwe sila nkulu yo
umzi. Chila ntendele yo mto nendile kuna miti
ya ujima, ukweleka matunda nkanana mlongo
na mbili kwa mhilimo, kugamba chila mwezi
mti udyu naukeleka, na mazani yakwe ni mti
ukuhonya wantu wa si zose. ³ Hakutende na
chintu chochouse chiligitwe nachitende mo umzi
ubo.

Chigoda cho uzumbe cha Chohile na Mwanan-
goto navitende mo umzi na wandima wakwe
nawamsankanile. ⁴ Nawawone uso wakwe
na zina dyakwe nadiwandikwe mwe vinengo
vyawo. ⁵ Hakutende na chilo naho hakungigwe

taa hegu ulangazi wa zuwa, kwaviya Zumbe Chohile nawalanagazize naho nawalongoze enga maseuta mazuwa yose.

Kwiza kwa Yesu

⁶ Niyo mndima ywa kwembingu anigamba, “Mbuli zino ni za chindedi naho za chikanuni. Zumbe Chohile yudya akuwenka wawoni Muye wakwe, kasigila mndima ywakwe ywa kwembingu awalagise wandima wakwe mbuli nazisunguze kulaila.”

⁷ Yesu agamba, “Tegelezani! Neza ivino haluse! Wajimbikwa wadya wakutoza ulosi wa uwoni wimwe chitabu chino!”

⁸ Miye, Yohana, siva na kuwona mbuli zino zoseni. Naho nize nibinde kwiva nakuziwona, niyo nafika madi kulongozi kwa yudya mndima ywa kwembingu anilagise izimbili izo, naho nahonga nimfikile madi. ⁹ Mna uyo niyo anigamba, “Leka usekutenda ivyo! Miye ni mndima ywa Chohile enga weye na walukolo wako wawoni na wose wakutoza malagizo ye mwe chitabu chino mfikile madi Chohile!” ¹⁰ Naho niyo anigamba, “Usekuijela hula mbuli iyo yo uwoni ye chitabu chino, kwaviya chipindi cha kulaila izimbili zino chihaguhi. ¹¹ Haluse mta kudamanya yehiye nadamanyise yehiye, mzavu naye ntendese mzavu, mta kudamanya yakuwagila nadamanyise yakuwagila, akukile naye ajendeleze kulenguswa.”

¹² Yesu agamba, “Tegeleza! Nasunguza kwiza na jeleko nanimwinke chila ywmwenga kuligana na ntendwa zakwe umo heza. ¹³ Miye ni ywa

nkongo na ywa udumo, uyo akongile mbuli zose na kuzibuba ko udumo.”

¹⁴ Wadya wakufula nkazu zawo wabweda, kwaviya walekelwe wengile mwe zinyivi zo mzi uwo na kutenda na udahi wa kudya amatunda yo mti wo ujima. ¹⁵ Mna kuse ko mzi uwo kuna wantu wa kwihiiza na wasai na wagonyi na wakomi na wakuvikila matukulu na wose wakunga kulonga udanti na kuudamanya. ¹⁶ “Miye, Yesu, simsigila mndima ywangu ywa kwembingu awaukuileni nyuwe mwe zimbili zino mwa mabunga ya wamzumile Kulisito. Miye ni mwelekwa ywa lukolo lwa Daudi, miye ni ntundo ya machelwa ikumweka mtondo.”

¹⁷ Muye wa Chohile na msolwa wagamba, “So!”

Chila mntu akwiva imbili ino nagambe, “So!”

Mta nchilu neze, yudya akunga naguhe mazi ya ujima heyena maliho.

Nkomelezo

¹⁸ Miye Yohana namfunda chila mntu akwiva uwoni wi mwe chitabu chino, mntu yoyose nongezeze mbuli yoyose, Chohile namtende asulumile kwa nkomanzo ziwandikwe mwe chitabu chino. ¹⁹ Na mntu yoyose nahunguze chochose mwe zimbili zo uwoni we chitabu chino, Chohile namhoke fungu dyakwe dya matunda yo mti wo ujima, na hantu hakwe mo mzi udyo ukukile, udyo uwandikwe mwe chitabu chino.

²⁰ Mukuzi mwe zimbili zino agamba, “Chindedi nasunguza kwiza!”

Taile, So Zumbe Yesu!

²¹ Nawalombezanzo wedi wa Zumbe Yesu. Taile.

**Lagano hya
The New Testament in the Zigua language of
Tanzania**

copyright © 2014 The Word for the World and Pioneer Bible Translators

Language: Zigua

Contributor: The Word For The World

Zigua & The New Testament in Zigua

This translation, published by The Word for the World Bible Translators and Pioneer Bible Translators, was published in 2014.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact The Word for the World Bible Translators at www.twftw.org.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2018-02-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

3de16edb-af58-5e1e-a052-fe27295c9b15